Konferencija za medije Visokog predstavnika nakon zasjedanja upravnog odbora vijeća za implementaciju mira

U protekla dva dana Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira imao je priliku da unutar sebe razmijeni mišljenja o situaciji u BiH, zatim sa članovima Predsjedništva BiH, predsjedavajućim Vijeća ministara, njegova dva zamjenika i liderima 6 političkih stranaka koje čine vladajuću koaliciju.

Mi smo razgovarali o trenutnoj političkoj situaciji u BiH i strategiji budućeg prisustva međunarodne zajednice u BiH. Usvojeni Komunike vam je sada na raspolaganju.

Htio bih naglasiti tri tačke:

· Prva je da je Vijeće za implementaciju mira jedinstveno u svojim stavovima, a Komunike su jednoglasno usvojili svi članovi Vijeća za implementaciju mira.

· Naglašeno je nekoliko puta da sve strane moraju u potpunosti poštovati Daytonski mirovni sporazum.

· Zatvaranje OHR-a i dalje ostaje naš cilj, ali organi BiH moraju osigurati da se ispune uslovi za zatvaranje OHR-a.

Dopustite da malo pojasnim ovu zadnju tačku.

Dugoročni cilj Vijeća za implementaciju mira i OHR-a jeste da

Bosna i Hercegovina postane “mirna samoodrživa zemlja koja je nepovratno na putu evropske integracije”.

U tom kontekstu, postoji nekoliko dugoročnih ciljeva koje Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira smatra suštinskim za stvaranje mirne i samoodržive zemlje.

Najvaznijim pitanjima smatraće se ciljevi koje organi BiH treba da realiziraju prije nego što tranzicija bude moguća. Sa dugačke liste poznatih prioriteta, izdvojili smo samo ona pitanja koja su ključna za tranziciju, tj. za zatvaranje OHR-a.

Ta pitanja su:

· Rješavanja državne imovine

· Rješavanje vojne imovine

· Završetak provedbe Finalne arbitražne odluke za Brčko

· Fiskalna održivost države

· Učvršćivanje vladavine prava

Pored ovih ciljeva, postoje još dva uslova: potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i pozitivna procjena situacije u BiH od strane Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira jer su od suštinskog su značaja prije tranzicije.

Dozvolite da naglasim da u ovim ciljevima nema ništa novo. Oni su dio plana rada OHR-a i odobreni su od strane Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, a organi BiH su ih prethodno sve preuzeli kao svoje obaveze.

Ispunjenje ovih ciljeva i uslova otvorilo bi put za tranziciju OHR-a. Do tada, OHR će i dalje djelovati i nastavit provoditi svoj mandat prema Daytonskom mirovnom sporazumu, osiguravajući

puno poštivanje tog Sporazuma.

Još od 2006. godine javno je postavljen cilj zatvaranja OHR-a. Umjesto da se usredsređujemo na vremenske rokove, sada ćemo se usredsrediti na realizaciju ciljeva utvrđene politike. Kada oni budu ispunjeni OHR će se moći zatvoriti.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira na nivou ambasadora će na svojim sastancima u Sarajevu redovno vršiti procjenu načinjenih pomaka. Sljedeća sveobuhvatna procjna će biti izvršena na narednom sastanku Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira u junu.

U pogledu narednih reformskih koraka, jasno je da je najhitnije usvajanje zakona vezanih za reformu policije.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira pozdravio je pomake koje je ostvarilo vođstvo BiH, i koji su vodili ka parafiranju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 4. decembra prošle godine.

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju je konačno na pomolu, čim se ispune potrebni uslovi.

Međutim, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira također je naveo da u BiH i dalje postoje problemi koji daju povoda izbijanju kriza.

Zabrinjavajuće je da se pozitivna, konstruktivna atmosfera koja je vodila ka parafiranju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju tako brzo pogoršala.

Umjesto da se angažuje na intenzivnom dijalogu kako bi se iznašla rješenja, političko vodstvo je još jedanput zauzelo dijametralno suprotne i maksimalističke stavove.

Obnovljene su tenzije između političkih aktera u vezi sa budućim ustavnim uređenjem zemlje kao i ulogom i nadležnostima države. Dovedene su u pitanje institucije na državnom nivou a došlo je i do osporavanja Daytonskog mirovnog sporazuma.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira izrazio je duboku zabrinutost zbog zvaničnih poziva na otcjepljenje, te je naglasio da je jasno da entiteti u BiH nemaju pravo na otcjepljenje od Bosne i Hercegovine.

Jedan od važnih elemenata koji su naglasili svi članovi Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira jeste da političari u BiH moraju u potpunosti poštovati Daytonsko mirovni sporazum. Oni moraju okončati praksu prijetnji jednostranim promjenama ustavne strukture zemlje.

Ne smije se dovesti u pitanje činjenica da se Bosna i Hercegovina sastoji od dva entiteta i da su Bošnjaci, Hrvati i Srbi konstitutivni narodi na cijeloj teritoriji BiH.

U svakoj zemlji politički život ima svoje pozitivne i negativne cikluse, ali čini se da su u BiH negativni politički ciklusi mnogo duži i teži za prevazići. Svojim riječima i djelima političko vodstvo može transformisati negativne cikluse u pozitivne ili pogoršati situaciju tako da ona ponovno krene silaznom putanjom.

Imamo mnogo primjera da se napredak može ostvariti brzo kada postoje dijalog i politička volja. Ali toga trenutno nema u BiH. Vijeće za implementaciju mira je naglasilo da se svi domaci lideri moraju uključiti u dijalog.

Vijeće za implementaciju mira će nastaviti da razmatra i nadgleda situaciju u zemlji kada su u pitanju ciljevi i uslovi koje sam naveo i koji su detaljnije navedeni u našem Komunikeu.

Prije nego završim, želim naglasiti još jedanput da je Upravni odbora Vijeća za implementaciju mira u potpunosti jednoglasan da sve strane moraju ispoštovati Daytonski mirovni sporazum kao i sva ostala pitanja o kojima smo razgovarali. Važna i ohrabrujuća činjenica je da smo usvojili zajedničku platformu u kojoj smo definirali šta se mora uraditi kako bi se započeo proces tranzicije OHR-a.

Hvala vam.

Pitanja novinara:

Swiss Broadcasting Corporation:

Činjenica je da ste prije određivali rokove, a da sada uopće ne postoji neki definitivni i precizni vremenski okvir, barem koliko je javnosti poznato. Trebamo li to shvatiti kao znak da se stanje u Bosni i Hercegovini ustvari pogoršalo? A Vašim izjavama i govorima Vi ste Bosancima ustvari poručili da ako oni žele da odete moraju uraditi to, to i to. Da li ste zaista sigurni da oni uistinu žele da odete? Da li se ipak iza zvaničnih izjava nekih političara krije upravo suprotno?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Odgovor na Vaše prvo pitanje je ne. Promijenili smo pristup iz razloga što vjerujemo, a lično sam duboko uvjeren u to, da je pristup koji je zasnovan na političkim ciljevima ispravan. A što se tiče vremenskih rokova, mi ne možemo predvidjeti kako će se stvari razvijati u budućnosti, a uz to lokalni akteri bi se onda morali boriti s vremenom. Ovdje očekujemo da će svi akteri biti motivirani i imati pozitivni pristup postizanju zadatih ciljeva, jer smo svi svjesni da će ostvarenjem tih ciljeva Bosna i Hercegovina postati funkcionalnija država sa jačim državnim institucijama koje će efikasnije raditi. Dakle, uvjeren sam da ovo jeste isparavan pristup. Taj pristup je rezultat obavljenih konsultacija sa svim članovima Vijeća za implementaciju mira i domaćim političkim akterima, te očekujemo da će se svi usredotočiti na zadati cilj.

A koje je bilo drugo pitanje?

Swiss Broadcasting Corporation:

Da li ste sigurni da oni žele da vi odete?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Gotovo je nemoguće pronaći ijedno pitanje po kojem su stavovi svih političkih aktera u Bosni i Hercegovini ujedinjeni. Te naravno i po pitanju prisustva Ureda visokog predstavnika postoje različita mišljenja i pristupi i mi smo svjesni te činjenice. Međutim, mi smo također uvjereni da će svi domaći politički akteri u BiH prihvatiti i podržati strategiju koju smo danas usvojili.

Italijanska novinska agencija Apcom:

Jednu stvar ipak niste spomenuli, a to je Kosovo. Koliko Vas zabrinjava uticaj proglašenja nezavisnosti Kosova na BiH? Da li su dešavanja na Kosovu destabilizirali BiH? Nakon protekla dva dana sastanaka da li ste zadovoljeni da Evropska unija i međunarodna zajednica pridaju dovoljno pažnje BiH i da sve što se dešava u Prištini i Beogradu ne odvraća njihovu pažnju?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Moja odgovornost kao visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini jeste da osiguram da događaji u regiji, uključujući i događaje na Kosovu, ne utiču negativno na BiH. Također, moj cilj jeda osiguram da međunarodna zajednica, koja je prisutna i aktivna u BiH,ostaneujedinjena u svojim stavovima i pristupu. To smo upravo i postigli i ohrabruje me činjenica da smo jedinstveno nastupilii pristupili procjenjivanju situacije i budućih aktivnosti u BiH.

Drugo što želim istaći jeste da Bosna i Hercegovina nije talac Kosova. Bosna i Hercegovina je zemlja koja tačno zna koji je zadaci očekuju i šta sve treba uraditi kako bi dalje napredovala ka Evropi. Dakle, ne postoji niti jedno pitanje po kojem BiH zavisi od Kosova.

Treće što želim reći je da jesmo vidjeli reakcije, naročito u

Republici Srpskoj. Također smo danas čuli govor premijera Dodika. On je garantovao očuvanje mira i stabilnosti u Republici Srpskojbez obzira na događaje u regiji, a i dalje to garantira. Mi mu vjerujemo i držimo za riječ, te ne očekujemo bilo kakav metež ili bilo kakve znakove destabilizacije BiH.

Frank Hofmann, Deutsche Welle:

Kada se prisjetim slika dešavanja koje su jučer i proteklih nekoliko dana stizale iz Banja Luke– govorim o napadima na njemački konzulat i pokušaje napada na američki konzulat – nemam utisak da je sve mirno i tiho u tom gradu. Također sve to mi ne ostavlja utisak da BiH zapravo nije talac Kosova kao što Vi tvrdite. Prema tome, moje pitanje je da li ste spremni koristiti Vaše Bonske ovlasti kako bi olakšali i smirili situaciju u zemlji? A nakon što sam čuo sve što je gospodin Dodik rekao u svom govoru stekao sam utisak da se on ustvari poigrava sa ovom situacijom. To bi bilo moje prvo pitanje.

A drugo pitanje je da kada uzmemo u obzir da politika uslovljavanja nije imala nekog uspjeha u BiH u prošlosti i da ste Vi prije samo nekoliko mjeseci obavili sjajan posao vraćajući BiH na pravi put nakon blokada, koji je Vaš argument za ponovno primjenjivanje politike uslovljavanja?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Prvo što se tiče Kosovo, ja naravno nisam nezavisni politički analitičar da bi mogao špekulirati o uticajima. Jasno sam rekao da dešavanja na Kosovu naravno imaju nekog uticaja, barem što se tiče stvaranja određene atmosfere u regiji. U isto vrijeme, BiH nije talac Kosova niti se Kosovo može koristiti kao isprika za probleme i prepreke u BiH. Dakle, sudbina BiH je u rukama njenih političkih predstavnika. Ne želim špekulirati o osjećanjima i stavu srpskog naroda širom regije. Premijer Dodik je opširno govorio o tome i rekao se na njega vrše razni pritisci.Ali opet vlasti RS su uspjele držati

pod kontrolom izražavanje ovog općeg srpskog stava. Ne očekujem bilo kakve dalje proteste niti dešavanja koji bi mogli ugroziti stabilnost Bosne i Hercegovine.

Naravno, ja sam prihvatio svoj mandat i bonske ovlasti su dio mog mandata. Prema tome ukoliko dođe do ugrožavanja mira i stabilnosti i kršenja Daytonskog mirovnog sporazuma, neću oklijevati da upotrijebim svoje bonske ovlasti.

Vaše drugo pitanje se odnosilo na politiku uslovljavanja. Uvjeren sam da su uslovi koje smo danas definirali i postavili pozitivni. Dakle, ja vjerujem u postojanje pozitivnog uslovljavanja. Ovi uslovi bi trebali motivirati naše partnere da ispune svoja obećanja. Kao prvo, već sam rekao da pitanja o kojima se ovdje radi nisu nova, već duže vrijeme se radi na njima i većina zakona su na jedan ili drugi način već u procesu usvajanja, a krajnji cilj jeste jača i funkcionalnija BiH. Prema tome, ja ovo ne bi smatrao negativnom politikom, već naprotiv.

Tarik Lazović, Dnevni Avaz:

Ponovo pitanje o bonskim ovlastima. Neki bosanski zvaničnici – tačnije član i predsjedavajući Predsjedništva BiH Željko Komšić i premijer Dodik – su danas rekli da Vi više nemate podršku Vijeća za implementaciju mira za korištenje svojih bonskih ovlasti. Da li je to tačno?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ne. Bonske ovlasti su moj isključivo pravo, moja odgovornost i moja ovlast. Rekao sam da neću oklijevati da koristim svoje bonske ovlasti kada god ocijenim da je to potrebno. Smatram da niti moja uloga kao visoki predstavnik niti svrha bonskih ovlasti nije da radimo umjesto ili za legitimno izabrane političke predstavnike u BiH. Dakle, postoje pitanja koja oni moraju sam riješiti između sebe, oni se moraju sastajati i razgovarati, te postići zajednički dogovor. Ako oni vjeruju da

su Ured visokog predstavnika, visoki predstavnik i bonske ovlastitu da obave posao za bilo koju jednu stranku i da nametnu njihovu volju drugima,u tom slučaju ne dijelimo isto poimanje uloge visokog predstavnika i bonskih ovlasti.